

การพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

THE DEVELOPMENT OF MANAGEMENT OF THE SUMMER NOVICEORDINATION PROJECT IN THE SANGHA ADMINISTRATION AREA 9

พระมหาสมชาย สุขาวโน (สุวรรณ) *

Phramaha Somchay Sukavahano (Suwan) *

บทคัดย่อ

การวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ ๒) ศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ ๓) นำเสนอการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ๒๕ รูป/คน เพื่อหาการพัฒนาารูปแบบเบื้องต้นก่อนนำเสนอต่อการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ก่อนจะนำข้อมูลที่ได้นำไปสู่การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้การศึกษาวินิจฉัยเชิงสำรวจ (Qualitative Research) จากกลุ่มตัวอย่าง ๓๑๗ รูป/คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionare) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสารการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายอธิบายและพรรณนาความ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัยพบว่า

๑. แนวคิด ทฤษฎีการบริหารโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนการบริหารโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เป็นการวางแผนการฝึกอบรมโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนได้รับการอนุมัติโครงการจากผู้บังคับบัญชาแล้ว การวางแผนส่วนนี้จะเป็นการวางแผนปฏิบัติการที่จะต้องวางแผนโดยระบุกิจกรรมต่างๆ และแนวทางที่จะต้องทำอย่างละเอียดพร้อมทั้ง

*นิสิตปริญญาเอกหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ระบุผู้รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมด้วย เพื่อความสะดวกในการมอบหมายและติดตามผลในการปฏิบัติงาน ในขณะที่เดียวกันผู้ปฏิบัติงานก็สามารถดำเนินการตามหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีการก้าวร้าวกันและกันแบ่งงานกันทำการวางแผนและการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพนี้ สามารถแบ่งการวางแผนการดำเนินการฝึกอบรมออกเป็น ๔ ส่วน คือ ๑ . การดำเนินการก่อนการฝึกอบรม ๒. การดำเนินงานระหว่างการฝึกอบรม ๓. การดำเนินงานภายหลังการฝึกอบรม ๔. การดำเนินงานในวันเปิดการฝึกอบรม ๕. การดำเนินงานในวันเปิดการฝึกอบรม

๒. สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ พบว่าด้านบริบทคือ การอบรมซึ่งได้จัดให้มีการอบรมพระวิทยากรเป็นพิเศษเป็นโครงการที่ให้บริการแก่สังคมเป็นอย่างมากโดยเฉพาะแก่ชุมชน ด้านปัจจัยนำเข้าคือ โครงการบรรพชาเป้าหมายได้อย่างเต็มที่ภายใต้ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น งบประมาณ วิทยากร ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิธีการที่กำหนดนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ด้านกระบวนการคือ หัวหน้างานเป็นผู้ควบคุมการฝึกสอนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้การปฏิบัติงานตามนโยบายแผนงานด้านผลผลิต คือ มาตรฐานสัมพันธ์ที่กำหนดไว้ก่อนและทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการร่วมกันผลผลิตจึงเป็นผลสัมฤทธิ์

สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ ด้านบริบท โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่มาก ($\bar{X}=4.04$) ด้านปัจจัยนำเข้ามีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=3.54$) ด้านกระบวนการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=3.55$) ด้านผลผลิต อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยมาก ($\bar{X}=3.68$)

๓. การพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ พบว่า การวางแผน (Planning) เป็นโครงการให้เจ้าคณะภาค ๙ ได้รับทราบเพื่อให้การสนับสนุนส่งเสริมและการจัดทำโครงการขึ้น มีการวางแผนโครงการเป็นขั้นตอนแรกที่ผู้บริหารโครงการหรือผู้เกี่ยวข้องจะต้องทำ การจัดหน่วยงาน (Organizing) เป็นการจัดหน่วยงานเป็นขั้นตอนที่แสดงถึงขอบข่ายงาน ระยะเวลาที่ต้องกระทำ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น และกลไกในการปฏิบัติงานอันจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพของงานการอำนวยความสะดวก (Directing) เป็นการควบคุมบังคับบัญชาของผู้ใดหรือหน่วยใด หากมีปัญหาอุปสรรคหรือมีเรื่องที่ต้องแก้ปัญหาและการตัดสินใจบุคคล การควบคุม (Controlling) คือการควบคุมยังรวมไปถึงการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการการประเมินผลการดำเนินงานของแผนว่าเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง และมีการปรับปรุงหรือหาทางปรับปรุงแก้ไขอย่างไร การควบคุมจะต้องเป็นไปทุกขั้นตอนทุกระยะการดำเนินงาน

คำสำคัญ : การพัฒนา, การบริหารจัดการ, โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

ABSTRACT

The objectives of this research were : 1) to study of concept, development theory of The Development Of Management Of The Summer Novice Ordination Project In The Sangha Administration Area 9, 2) to analysis study of general conditional of The Development Of Management Of The Summer Novice Ordination Project In The Sangha Administration Area 9 3) to propose The Development Of Management Of The Summer Novice Ordination Project In The Sangha Administration Area 9

Methodology was the mixed methods by qualitative and quantitative researches. by In-depth Interview from the given important information of 25 monks/persons to calculate introduction of development model before present to Focus Group Discussion before lead the information into Quantitative Research that using Qualitative Research from the sample group of 317 monks/persons by Simple Random Sampling, collected the data by using the questionnaires

The research results found that

1. The theory administration is both a science and an art, a field that is organized as a systematic that is principles, rules and a reliable theory arising from the scientific research for the benefit of the administration with this characteristic, the administration is a social science belonging to the same psychology, sociology and political science, but considered the administration in the operations that requires knowledge, ability, experience and skills of each administrators whom will work to achieve this goal that is application of knowledge, principles and theories to deploy on operations proper to the situation and the environment. The administration is operating to achieving determined goals or objectives based on various factors such as Man, Money, Material and Method is the devices in operations management, is the responsibility of the group leader would need to manage the resources, both as a person and an object could be compatible to work together as an effective organization and at the same time need to manage the organization relative to the external environment optimally.

2. The general conditional for The Summer Novice Ordination Project in the Sangha Administration Area 9 found that the context is training model has provided training the monk trainers to be a project that provides services to society especially to the community. The input factor is the complete achieved project under the inputs factors or available resources such as budget, lecturers, and

guests. Determined method conforms to the preset objectives in procedures is the supervisor whom training individually or the group have operate accordance policies. Product roadmap is a correlative standard that determined and pre-defined means cause of what happening based on context report or environment, the input factor and participation procedure processes together is success.

3. The Development Of Management Of The Summer Novice Ordination Project In The Sangha Administration Area 9 found that Planning is the project is a Chief monk of an administrative division Region 9 has been known to promote and support the preparation of the project by planning is the first step that the project administrator or the related to do. The Organizing is the section preparing as a step to provide concept, working period, co-ordination with other sections and operation mechanical that would lead to effective performance of the Directing is a command of anyone or any unit. If have some difficulties or have something need to solve and make a, Controlling is to take control also includes the preparation of a report on the progress of project implementation, evaluation and implementation of the plan as well. That how affect, what about some obstacles revised and how to update or how to solve. Controlling must be in any steps of operation.

Keywords : Development, Management, Summer Noviceorodination Project

บทนำ

ในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมจิตวิทยาที่เป็นไปอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะความเจริญทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โลกอยู่ในสภาวะไร้พรมแดน ประชาชนทั่วโลกสามารถแสวงหาข้อมูลข่าวสารการเปลี่ยนแปลง และความเป็นไปของเศรษฐกิจได้ตลอดเวลา จึงทำให้เกิดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิต และสภาพจิตใจของประชาชน หากประชาชนเข้ารับการอบรมมิได้เรียนรู้กรรมวิธีการควบคุมอารมณ์และจิตใจอย่างมั่นคงแล้ว อาจประกอบพฤติกรรมไปในทางเสียหายแก่ตนเอง ครอบครัว และผู้อื่นตลอดจนถึงสังคมได้ การปฏิบัติธรรมนี้จะเป็นภูมิคุ้มกันชีวิตได้อย่างดียิ่ง รวมทั้งเป็นการรณรงค์ให้ประชาชน ลด ละ เลิก อบายมุขอีกด้วย

พระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตคนไทย ดังนั้นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระบรมราโชวาท “พระพุทธศาสนานี้ ถ้าหมายถึงคำสั่งสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแท้ๆ แล้ว ก็หาภัยอันตรายมิได้ ไม่มีผู้ใดหรือเหตุใดจะเบียดเบียนทำลายได้เลย เพราะคำสั่งสอน

ของพระบรมศาสดาเป็นธรรมดา คือหลักความจริงที่คงเจริญอยู่ตลอดกาล ทุกเมื่อไม่แปรผัน ดังนั้น การป้องกันภัยให้แก่พระพุทธศาสนาที่ดี การทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาที่ดี พุทธให้ตรงจึงน่าจะ หมายถึงการป้องกันภัยให้แก่พุทธบริษัท และการทำนุบำรุงพุทธบริษัทยิ่งกว่าอื่น”^๑

ปัญหาหลัก ๆ ในการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน เดิมทีนำเด็กเกรมาฝึกอบรม ปฏิบัติธรรม แต่ทำได้ระยะหนึ่งเด็กก็เริ่มหดหายไปบ้าง จึงเปลี่ยนความคิดว่า น่าจะป้องกันการ หลบหนีได้ ดังนั้น จึงขออนุญาตผู้ปกครอง ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ขณะเดียวกันก็ได้รับความร่วมมือจากข้าราชการครู ก็ให้การสนับสนุนด้วย ครั้งนั้นตั้งใจว่า จะทำให้ครบ ๔๕ รูป ตาม อายุพรรษาที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ แต่หาได้กว่า ๔๐ รูปเท่านั้น โดยจัดให้มีการบวชในปี ๒๕๑๒ ระยะเวลา ๔๕ วัน การบวชครั้งแรก ได้นิมนต์ สมเด็จพระวันรัต (ปุ่น ปุณณสิริมหาเถร) หรือ สมเด็จเจ้า วัดพระเชตุพนฯ ไปเป็นพระอุปัชฌาย์ เมื่อบวชแล้วก็จัดสามเณรออกเป็น ๖ กลุ่ม ตามสีของ ธงฉัพพรรณรังสี ซึ่งมี ๖ สี โดยจะเลือกเอาเด็กที่เกรมาอยู่กลุ่มเดียวกัน และใช้หัวหน้ากลุ่มดูแล กันเอง โดยมีพระพี่เลี้ยง ครู รวมทั้งผู้ปกครอง ร่วมดูแลอีกชั้นหนึ่ง ส่วนที่พัก ให้กางกลดเป็นกลุ่มๆ คล้ายๆ กับการเข้าค่ายลูกเสือ ส่วนกิจวัตรประจำวันนั้น เริ่มจากออกบิณฑบาตในตอนเช้า สวดมนต์ วิปัสสนากรรมฐาน ทั้งนี้ จะให้อยู่สำนักเพียง ๓ วันเท่านั้น หลังจากนั้นก็ออกเดินธุดงค์ไปพักตามวัด ตามป่าช้า ตามโรงเรียนต่างๆ รวมทั้งบริเวณใกล้เคียง เมื่อไปถึงที่ใดก็จะพัฒนาสถานที่นั้นๆ โดยเฉพาะเรื่องความสะดวก ในที่สุดก็ได้ชื่อว่า สามเณรพัฒนา กิจกรรมของสามเณรพัฒนา ที่ สามารถสยบความเกรของเด็กรับได้อย่างดี คือ การปักกลดนอนกลางป่าช้า โดยเฉพาะป่าช้าที่ขึ้น ชื่อว่า ผิดู เณรจะตั้งใจสวดมนต์เป็นอย่างดี ขณะเดียวกัน ก็จะพาสามเณรไปทัศนาวัดต่างๆ ที่ สำคัญในกรุงเทพฯ สร้างความประทับใจให้สามเณรได้เป็นอย่างดี เมื่อสึกไปแล้ว สามารถเปลี่ยน พฤติกรรมเด็กได้เป็นอย่างดี จากการพัฒนาในด้านต่างๆ ของประเทศ ส่งผลให้ความเจริญทางด้าน วัตถุเป็นไปอย่างรวดเร็ว ขณะที่ความเจริญทางด้านจิตใจไม่ได้มีการพัฒนาอย่างจริงจัง ประชาชน เริ่มห่างจาก พระสงฆ์ บิดา มารดา ผู้ปกครองมีเวลาใกล้ชิดกับบุตรหลานของตนเองน้อยลง เนื่องจากการประกอบอาชีพการงานโดยเฉพาะในช่วงปิดภาคเรียนฤดูร้อนของทุกปี ทำให้เยาวชนมี เวลาว่างมากและมักจะก่อความเดือดร้อนให้แก่ตนเองและบิดา มารดา ผู้ปกครองอยู่เสมอ เนื่องจาก เด็กขาดการอบรมด้วยศีลธรรม จึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมมากยิ่งขึ้น^๒

^๑กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, แนวทางการดำเนินงานโครงการบรรพชาอุปสมบท พระภิกษุ สามเณรและบวชศีลจารีนิภาคฤดูร้อน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๗), หน้า ๓๓.

^๒กรมการศาสนา, สรุปผลการดำเนินงานโครงการบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรและบวช ศีลจารีนิภาคฤดูร้อนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๙), หน้า ๒.

ด้วยเหตุที่สภาวะของสังคมในปัจจุบัน ไม่เอื้ออำนวยให้เยาวชนและประชาชนได้บรรพชาอุปสมบทเพื่อศึกษาหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาในระยะเวลาที่ยาวนานได้ โดยเฉพาะ ผู้ที่อยู่ในวัยเรียนและวัยทำงาน การบรรพชาอุปสมบทในภาคฤดูร้อนจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้บรรพชาอุปสมบทได้ศึกษาหลักคำสอนในระยะเวลาที่นานพอสมควร โครงการนี้จึงได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายทั่วประเทศ การสานต่อกิจกรรมภายหลังจากการที่เยาวชนลาสิกขาบทไปแล้วถือเป็นหน้าที่โดยตรงของบิดามารดาผู้ปกครอง วัด และโรงเรียนที่จะต้องร่วมสานต่อ เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้รักษาความดีหรือมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ในการพัฒนาตนเองและสังคมตามโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนที่ผ่านมา แม้ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการดังกล่าวก็ได้ให้ความสำคัญกับการติดตามและประเมินผล แต่ที่ผ่านมาก็เป็นแค่เพียงการติดตามและประเมินผลในระยะสั้น ในระหว่างเวลาการบรรพชาเป็นสามเณรภาคฤดูร้อนของเยาวชนเท่านั้น

จำเป็นจะต้องมีบุคลากรที่มีคุณภาพในปริมาณที่เหมาะสมกับภาระงาน บุคลากรจึงเป็นปัจจัย สำคัญอย่างยิ่งในการบริหารจัดการงานทุกประเภทและในบรรดาการบริหารทรัพยากร “4M’s” ซึ่งได้แก่ บุคลากร (Man) เงิน (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) และการจัดการ (Management) นั้น บุคลากรได้รับการพิจารณาให้เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหาร ปัจจุบันการจัดการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒) พ.ศ.๒๕๔๕ ยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยได้กำหนดให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพทางการศึกษาครูจึงต้องพัฒนาตนเองและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพตาม มาตรฐานการศึกษาที่กำหนด จะเสนอยุทธศาสตร์เป็นลำดับมีทั้งหมด ๕ ข้อด้วยกันดังนี้ ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๑ การสร้างความมุ่งมั่นร่วมกัน ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๒ ส่งเสริมวิถีคิดแบบพุทธ ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๓ พุทธศาสนากับการพัฒนาอย่างบูรณาการ ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๔ ส่งเสริมวิปัสณากรรมฐาน และยุทธศาสตร์ข้อที่ ๕ ส่งเสริมการฝึกอบรมเพื่อลดความเห็นแก่ตัวในแบบต่างๆ

เขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ ประกอบด้วย ๔ จังหวัด คือ ๑) จังหวัดขอนแก่น ๒) จังหวัดมหาสารคาม ๓) จังหวัดกาฬสินธุ์ และ ๔) จังหวัดร้อยเอ็ด การจัดการโครงการบรรพชาสามเณรฤดูร้อนในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ มีการใช้ทรัพยากรจำนวนมาก อีกทั้งยังขาดงบประมาณ สำหรับการบริหารจัดการโครงการให้สำเร็จการค้นหาเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ จะได้แนวทางการบริหารโครงการที่ดี เหมาะต่อการจัดการโครงการบรรพชาสามเณรที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่การใช้ปัจจัยสนับสนุนที่เหมาะสมต่อไป

จากแนวคิดและข้อสังเกตดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นมูลเหตุจูงใจให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษา การพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ ซึ่งเยาวชนเหล่านั้นได้นำความรู้ที่ได้รับจากหลักธรรมมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในการพัฒนาตนและพัฒนาสังคม ในเรื่องการช่วยเหลือตนเองและบุคคลอื่น ได้มากน้อยเพียงไร ผลการศึกษาที่ได้นี้น่าจะเป็นแนวทางในการ

วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี การพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

๑.๒.๓ เพื่อเสนอการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

วิธีการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ตามรูปแบบการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative Research) ผู้วิจัยได้วิจัยเอกสาร ทฤษฎีของการบริหาร โดยวิธีการสนทนากลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยเชิงปริมาณใช้การวิจัยแบบสำรวจ (survey research) โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในช่วงเวลาเดียว (cross-sectional design) และใช้ข้อมูลของตัวอย่าง แต่ละคน (individual) เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ เก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ๑. เครื่องมือเชิงคุณภาพ ๑.๑ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ๑.๒ การประชุมเชิงปฏิบัติการ ๒. เครื่องมือเชิงปริมาณ **ตอนที่ ๑** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม **ตอนที่ ๒** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ มีอยู่ ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านบริบท ๒. ด้านปัจจัยนำเข้า ๓. ด้านกระบวนการ ๔. ด้านผลผลิต **ตอนที่ ๓** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

ผลการวิจัย

๑. แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารนั้นเป็นแนวคิดการบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มุ่งเป้าหมายที่องค์กรครอบคลุมถึงทรัพยากรบุคคล คณะผู้บริหารหรือผู้นำต้องมีความหนักแน่นมั่นคง และสามารถเป็นเสาหลักในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้องค์กรบรรลุตาม

เป้าหมายในการทำงานตามท้องถื่นการวางไว้และเพื่อพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า โดยหน้าที่ในการบริหารอันประกอบด้วย การวางแผน การจัดองค์การ การอำนวยการ และการควบคุม นอกจากหน้าที่ในการบริหารแล้ว การบริหารได้ผลหรือไม่เพียงใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่แน่นอนเป็นสำคัญ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การทำให้พนักงานเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ มีส่วนได้ส่วนเสียกับการดำเนินงานต่างๆ ขององค์กรใด ที่ใช้นโยบายการบริหารแบบนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าฝ่ายบริหารเห็นความสำคัญของพนักงานที่มีต่อความสำเร็จขององค์การ ทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี มีความภูมิใจและรับผิดชอบต่องานอย่างเต็มที่ซึ่งเป็นการจูงใจในการทำงานที่ดีวิธีหนึ่ง ศิลปะแห่งการทำงานให้สำเร็จโดยอาศัยคนอื่น ซึ่งนักบริหารมีหน้าที่ในการวางแผน จัดองค์การอำนวยการและควบคุมทรัพยากรบุคคลและทรัพยากรอื่นๆ ให้ดำเนินงานไปในทิศทางเดียวกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

๒. สภาพทั่วไปในการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

ด้านบริบท คือ การอบรมซึ่งได้จัดให้มีการอบรมพระวิทยากรเป็นพิเศษเป็นโครงการที่ให้บริการแก่สังคมเป็นอย่างมากโดยเฉพาะแก่ชุมชน เพราะนอกจากชุมชนได้รับวิชาการแล้วยังได้รับการอบรมฝึกฝนตนเองได้รู้จักวิถีทางในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามหลักพระพุทธศาสนาด้วยความสอดคล้องระหว่างเป้าหมายและจุดมุ่งหมายของโครงการกับหลักการและเหตุผลความต้องการหลักสูตรกับแผนงานโครงการฝึกอบรมว่ามีโอกาสบรรลุจุดมุ่งหมายเพียงใด

ด้านปัจจัยนำเข้า คือ โครงการบรรลุเป้าหมายได้อย่างเต็มที่ภายใต้ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิธีการที่กำหนดนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ด้านกระบวนการ คือ หัวหน้างานเป็นผู้ควบคุมการฝึกสอนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้การปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีความถูกต้องเหมาะสม การบรรยายกระบวนการการร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่างกระบวนการ และบุคลากรในโครงการ หรือแผนงานเองและการปรับปรุงโครงสร้างอยู่ประจำ

ด้านผลผลิต คือ มาตรฐานสัมพันธที่กำหนดไว้ก่อนและทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการร่วมกันผลผลิตจึงเป็นผลสัมฤทธิ์ การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตามตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา

การพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ โดยภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโครงการที่มีต่อการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

๓. การพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

การวางแผน (Planning) คือ โครงการให้เจ้าคณะภาค ๙ ได้รับทราบเพื่อให้การสนับสนุนส่งเสริมและการจัดทำโครงการขึ้น มีการวางแผนโครงการเป็นขั้นตอนแรก ที่ผู้บริหารโครงการหรือผู้เกี่ยวข้องต้องทำ และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น จึงทำให้การดำเนินงานหรือการบริหารโครงการเป็นไปด้วยดีและบรรลุถึงเป้าหมายของโครงการ ปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เงินทุน ข้อมูล และการจัดการให้เป็นผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ

การจัดหน่วยงาน (Organizing) คือ การจัดหน่วยงานเป็นขั้นตอนที่แสดงถึงขอบข่ายงาน ระยะเวลาที่ต้องกระทำ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น และกลไกในการปฏิบัติงานอันนำมาซึ่งประสิทธิภาพของงานหรือของโครงการ การจัดหน่วยงานเพื่อการบริหารโครงการนั้นมีลักษณะคล้ายกับการจัดองค์การโดยทั่วไป ผู้บริหารโครงการแบ่งภาระงานให้จัดเป็นส่วนของการบริหารจัดการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การจัดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนของงานให้เหมาะสม

การอำนวยการ (Directing) คือ การควบคุมบังคับบัญชาของผู้ใดหรือหน่วยใด หากมีปัญหาอุปสรรคหรือมีเรื่องที่ต้องแก้ปัญหาและการตัดสินใจบุคคล หรือหน่วยงานใดเป็นผู้กระทำหน้าที่นั้น การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการให้บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงาน และให้บุคคล กลุ่มบุคคลและหน่วยงานทราบว่ามีขอบเขตในการปฏิบัติภารกิจมากน้อยเพียงใด มีกิจกรรมใดบ้างต้องทำ

การควบคุม (Controlling) คือ การควบคุมยังรวมไปถึงการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการการประเมินผลการดำเนินงานของแผนว่าเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง และมีการปรับปรุงหรือหาทางปรับปรุงแก้ไขอย่างไร การควบคุมต้องเป็นไปทุกขั้นตอนทุกระยะการดำเนินงาน

อภิปรายผล

๑. แนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารนั้นเป็นแนวคิดการบริหารงานเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่มุ่งเป้าหมายที่องค์กรครอบคลุมถึงทรัพยากรบุคคล คณะผู้บริหารหรือผู้นำต้องมีความหนักแน่นมั่นคง และสามารถเป็นเสาหลักในการสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ข้อความที่ค้นพบเกี่ยวกับโครงการบรรพชาในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิภาณ มหรรณานิธิ เรื่อง การพัฒนาการบริหารงานวิชาการของวิทยาเขต ๑๐ แห่ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน และความต้องการในการบริหารงานวิชาการ พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการของทุกภารกิจอยู่ในระดับปานกลางและระดับ

มาก โดยภารกิจงานด้านหลักสูตรมีรายละเอียดของภารกิจ ๔ ประการ ด้านการเรียนการสอนมี ๔ ประการ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษามี ๔ ประการ และด้านการประชุมอบรมสัมมนาวิชาการมี ๓ ประการ ส่วนด้านหน้าที่การบริหารงานวิชาการ โดยด้านหน้าที่การวางแผนมีรายละเอียดของหน้าที่ ๔ ประการ ด้านหน้าที่การจัดหน่วยงานและจัดบุคลากรมี ๕ ประการ ด้านหน้าที่การนำมี ๕ ประการ และด้านหน้าที่ควบคุมมี ๔ ประการ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ปัทมสนธิ เรื่อง การบริหารจัดการติดตามและสนับสนุนการวิจัย ว่า นอกจากนั้นการประเมินการจัดอบรมเรื่อง การวิจัยแบบ R&D พบว่า ผู้เข้าร่วมการอบรมมีความพึงพอใจในระดับสูง และเชื่อว่าสามารถนำไปสู่การวิจัยที่มีประสิทธิภาพต่อไปได้^๓

ด้านปัจจัยนำเข้า คือ โครงการบรรลุเป้าหมายได้อย่างเต็มที่ภายใต้ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรที่มีอยู่ ได้แก่ งบประมาณ วิทยากร ผู้เข้ารับการศึกษาวิธีการที่กำหนดนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บรรจง เจริญสุข เรื่อง การพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน ว่า สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีสถานภาพการบริหารสถานศึกษาที่สะท้อนให้เห็นถึงการขาดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามขอบข่ายภารกิจการบริหารสถานศึกษาทั้ง ๔ ด้าน ส่วนการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า วิธีการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีโครงสร้างซึ่งประกอบด้วย ภารกิจสถานศึกษา ๔ ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป แต่ละด้านประกอบด้วยภารกิจการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ๖ หลัก ผลการประเมินความเหมาะสมของการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีความเห็นว่ามีเหมาะสมและเป็นไปได้ในทางปฏิบัติในระดับมากที่สุดทุกด้าน^๔

ด้านกระบวนการ คือ หัวหน้างานเป็นผู้ควบคุมการฝึกสอนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้การปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงาน หรือโครงการว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ มีความถูกต้องเหมาะสม การบรรยายกระบวนการการร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่างกระบวนการ และบุคลากรในโครงการ หรือแผนงานเองและการปรับปรุงโครงสร้างอยู่ประจำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐพร เล็กเลิศศิริวงศ์ เรื่อง ประเมินผลโครงการฝึกอบรมเตรียมอาจารย์ใหญ่ประถมศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา ด้านกระบวนการ พบว่า การวางแผนการดำเนินการโครงการฝึกอบรม การบรรยายของวิทยากร สถานที่ในการฝึกอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม มีปัญหา

^๓ ทศนีย์ ปัทมสนธิ, “การบริหารจัดการติดตามและสนับสนุนการวิจัย”, รายงานการวิจัย, (สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๐).

^๔ บรรจง เจริญสุข, “การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตจังหวัดภาคใต้ตอนบน”, ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, (การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๒).

อยู่ในระดับน้อยด้านผลผลิต พบว่า ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม วิทยาการที่เลี้ยง เห็นว่าภาพการจัดการฝึกอบรมมีความเหมาะสมในระดับมาก และผู้เข้ารับการศึกษาอบรมโครงการฝึกอบรมมีผลการอบรมผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทุกคน^๕

ด้านผลผลิต คือ มาตรฐานสัมพันธที่ที่กำหนดไว้ก่อนและทำการแปลความหมายถึงเหตุของสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาศัยรายงานบริบทหรือสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการร่วมกัน ผลผลิตจึงเป็นผลสัมฤทธิ์ การบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจ การปฏิบัติตามหลักธรรมทางพุทธศาสนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญศรี แสงประเสริฐ เรื่อง การประเมินโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ว่า ผลผลิตของการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท พบว่า ผู้สอบผ่านการคัดเลือกนิสิตตามโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท ทุกคนมีคุณสมบัติตรงตามเกณฑ์ ที่กำหนดไว้^๖ ยังสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินีก เรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย ว่ากระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามหลักพุทธศาสนาโดยพิจารณาว่ากระบวนการศึกษาเป็นกระบวนการแก้ปัญหาอย่างถูกต้อง สามารถทำลายอวิชชาและตัณหา และสามารถเสริมสร้างปัญญา ฉันทะและกรุณาเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาได้ คือความพ้นทุกข์^๗

๓. การพัฒนาการบริหารจัดการโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนในเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙

การวางแผน (Planning) คือ โครงการให้เจ้าคณะภาค ๙ ได้รับทราบเพื่อให้การสนับสนุนส่งเสริมและการจัดทำโครงการขึ้น มีการวางแผนโครงการเป็นขั้นตอนแรก ที่ผู้บริหารโครงการหรือผู้เกี่ยวข้องต้องทำ และสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้น จึงทำให้การดำเนินงานหรือการบริหารโครงการเป็นไปด้วยดีและบรรลุถึงเป้าหมายของโครงการ ปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เงินทุน ข้อมูล และการจัดการให้เป็นผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ในขั้นตอนของการวางแผนโครงการเป็นขั้นตอนแรกที่มีความเกี่ยวข้องกับความเป็นมาของโครงการ โดยมีแนวความคิดจากแหล่งต่างๆ ที่ต้องการให้มีโครงการเกิดขึ้นและเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เงินทุน ข้อมูล และการจัดการให้เป็นผลผลิต หรือผลิตภัณฑ์ที่มีความสอดคล้องกับ

^๕ ณัฐพร เล็กเลิศศิริวงศ์, “ประเมินผลโครงการฝึกอบรมเตรียมอาจารย์ใหญ่ประถมศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา”, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๐).

^๖ บุญศรี แสงประเสริฐ, “การประเมินโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวชนบท คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”, วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๑).

^๗ ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉินีก, “จริยธรรมของเยาวชนไทย”, รายงานการวิจัย, สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๐).

วัตถุประสงค์ของโครงการ ดังนั้นผู้บริหารโครงการต้องให้ความสำคัญในด้านวัตถุประสงค์ ขอบเขต การดำเนินงาน องค์การ คุณภาพ ต้นทุน เวลา เป็นต้น เพื่อนำวัตถุประสงค์ดังกล่าวมาวางแผนเพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ ผ่องสุวรรณ เรื่อง การพัฒนาการสร้างความรู้ร่วมกันด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้กัน เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เป็นทีมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นว่าการสร้างความรู้ร่วมกันด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยสนับสนุนการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เป็นทีมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการสถาบันอุดมศึกษา มีความเหมาะสมมาก^๔ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง หาญพานิช เรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย ว่า ด้านสำนักบริหารจัดการความรู้ คือ การวางแผนกลยุทธ์การบริหารจัดการความรู้ ด้านกระบวนการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนและบริการความรู้ คือ การเตรียมความพร้อม การกำหนดวิธีการแบ่งปัน และเปลี่ยน และบริการ การประเมินและปรับปรุงแก้ไข ด้านผลการดำเนินการ คือ ทำให้ได้วัฒนธรรมการแบ่งปันและเปลี่ยนความรู้ และการบริการความรู้ชุมชนออนไลน์จอร์เจีย ฐานความรู้ อิเล็กทรอนิกส์ปฏิสัมพันธ์ความรู้ นวัตกรรมการเรียนรู้ ผลิตภัณฑ์ และการบริการ^๕

การจัดหน่วยงาน (Organizing) คือ การจัดหน่วยงานเป็นขั้นตอนที่แสดงถึงขอบข่ายงาน ระยะเวลาที่ต้องกระทำ การประสานงานกับหน่วยงานอื่น และกลไกในการปฏิบัติงานอันนำมาซึ่งประสิทธิภาพของงานหรือของโครงการ การจัดหน่วยงานเพื่อการบริหารโครงการนั้นมีลักษณะคล้ายกับการจัดองค์การโดยทั่วไป ผู้บริหารโครงการแบ่งภาระงานได้จัดเป็นส่วนของการบริหารจัดการตามวัตถุประสงค์ของโครงการ การจัดโครงสร้าง อำนาจหน้าที่และการแบ่งส่วนของงานได้เหมาะสม ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศนีย์ ปัทมสนธิ เรื่อง การบริหารจัดการติดตามและสนับสนุนการวิจัย ว่า ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนการวิจัย การประชุมนักวิจัย หรือการฝึกอบรมเพิ่มทักษะการวิจัย ช่วยให้นักวิจัยมีโอกาสดำเนินการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและความรู้ ทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างนักวิจัยกับผู้ประสานงานวิจัยหรือสถาบันวิจัย^๖ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญส่ง หาญพานิช เรื่อง การพัฒนาการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย ว่า ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการความรู้ ลักษณะงานที่ผู้บริหารมีความต้องการในระดับมาก ให้มีการนำองค์ความรู้ใหม่ๆ ซึ่งเกิดจากการบริหารจัดการความรู้ไปใช้ ได้แก่ การประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมา คือ

^๔ วราภรณ์ ผ่องสุวรรณ, “การพัฒนาแบบการสร้างความรู้ร่วมกันด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้กัน เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เป็นทีมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สถาบันอุดมศึกษา”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^๕ บุญส่ง หาญพานิช, “การพัฒนาแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๖ ทศนีย์ ปัทมสนธิ, การบริหารจัดการติดตามและสนับสนุนการวิจัย, *รายงานการวิจัย*, (สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๐).

การพัฒนาการเรียนการสอน หลักสูตร เทคโนโลยี ห้องสมุด การวิจัย การประเมินความดีความชอบ การธำรงรักษาบุคลากร การสร้างนักวิชาการ การกำหนดภาระงานของบุคลากร และการบริการความรู้ ผู้บริหารมีความประสงค์ให้ในระดับมาก ให้มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ข้ามหน่วยงานทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการมากขึ้น ให้มีการบริการความรู้ในลักษณะของการร่วมมือที่ต่างฝ่ายต่างเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ^{๑๑}

การอำนวยการ (Directing) คือ การควบคุมบังคับบัญชาของผู้ใดหรือหน่วยงานใด หากมีปัญหาอุปสรรคหรือมีเรื่องที่ต้องแก้ปัญหาและการตัดสินใจบุคคล หรือหน่วยงานใดเป็นผู้กระทำหน้าที่นั้น การมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินโครงการให้บุคคล กลุ่มบุคคล และหน่วยงาน และให้บุคคล กลุ่มบุคคลและหน่วยงานทราบว่า มีขอบเขตในการปฏิบัติภารกิจมากน้อยเพียงใด มีกิจกรรมใดบ้างต้องทำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรณี แ่งกุล เรื่อง ศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองจังหวัดสมุทรปราการ ว่า ศักยภาพการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย มีประสิทธิภาพในระดับปานกลางทั้งในกลุ่มผู้ประเมินโดยรวม^{๑๒}

การควบคุม (Controlling) เป็นการตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน โครงการแต่ละกิจกรรมหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ความสำเร็จของโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การควบคุมยังรวมถึงการจัดทำรายงานความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบและเป็นการประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่โครงการไปในตัว ด้วย และการควบคุมเป็นองค์ประกอบที่แสดงถึงการตรวจสอบ และการประเมินผลการดำเนินงานของแผนว่าเป็นไปด้วยดีมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอุปสรรคอย่างไรบ้าง และมีการปรับปรุงหรือหาทางปรับปรุงแก้ไขอย่างไร การควบคุมต้องเป็นไปทุกขั้นตอนทุกระยะการดำเนินงาน และเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกันความถูกต้องสมบูรณ์ของแผนงานหรือโครงการมีมากน้อยเพียงใดต้องดูจากองค์ประกอบทุกส่วนของแผน ได้แก่ ข้อมูล ตัวเลขที่จำเป็นต้องใช้ในการตัดสินใจ รายละเอียดของวิธีการจัดทำ และผลที่คาดว่าจะได้รับ ตลอดจนการประสานงานตามลักษณะของแผน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชภูมิ สีชมพู เรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ว่า การรายงานผลการจัดการศึกษาความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ไปใช้ตามความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงานบริหารในเขตพื้นที่การศึกษา พบว่ามีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติใน

^{๑๑} บุญส่ง หาญพานิช, การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖).

^{๑๒} พรณี แ่งกุล, ศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดสมุทรปราการ, **รายงานการวิจัย**, (สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๔๕).

ระดับมาก ทุกรูปแบบ^{๑๓} ยังสอดคล้องกับ จินตนา ชาญชัยศิลป์ เรื่อง การประเมินผลโครงการฝึกอบรมการสร้างกลุ่มคุณภาพ : ศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัยรามคำแหง การส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมแสดงความคิดเห็นการปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานด้วยปัจจัยเบื้องต้นมีความเหมาะสมอยู่ระดับปานกลาง^{๑๔}

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ผู้ดำเนินงานในโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ควรจัดช่วงเวลาในการบวชในเดือนมีนาคม เนื่องจากเป็นวันปิดเรียน

๒. ผู้ดำเนินโครงการควรทำการประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น โดยอาจเพิ่มช่องทางการสื่อสารอย่างเป็นทางการ เช่น แจ้งให้ทราบจากรายการวิทยุท้องถิ่น จากการติดป้ายหน้าวัดให้เห็นชัดเจน และกำหนดระยะเวลาในการสื่อสารล่วงหน้าก่อนการบวช เพื่อให้ผู้ที่ต้องการบวชเตรียมตัวได้ทัน หรือใช้วิธีบอกต่อกับญาติโยมที่มาวัดให้ไปชักชวนผู้ใกล้ชิดหรือคนรู้จักมาบวช

๓. ทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ถึงประโยชน์ของโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ได้ทราบเพื่อเป็นการชักจูงให้สนใจในการบวชมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ในวัดเขตการปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ ต่างๆ ที่มีการจัดบวชอยู่เป็นจำนวนมาก

๒. ควรมีการศึกษาถึงวิธีการเผยแพร่พุทธธรรมให้แก่ ผู้ที่เข้าร่วมโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ให้เข้าถึงและเข้าใจพุทธธรรมที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นกว่าการที่มาบวช หรือเพื่อพักผ่อนเพียงอย่างเดียว เพื่อเป็นการวางแผนในเชิงลึกที่ทำให้ชาวพุทธเข้าถึงแก่นธรรมที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นและส่งเสริมให้ได้นำหลักพุทธธรรมไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตได้อย่างสอดคล้องกับความต้องการของสังคมสืบต่อไป

๓. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน ได้นำหลักธรรมที่ได้จากการเข้าร่วมโครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

^{๑๓} ชัชภูมิ สีชมพู, รูปแบบการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล, **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนเรศวร, ๒๕๔๘).

^{๑๔}“จินตนา ชาญชัยศิลป์, “การประเมินผลโครงการฝึกอบรมการสร้างกลุ่มคุณภาพ : ศึกษาเฉพาะกรณี มหาวิทยาลัยรามคำแหง”, **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๐).

บรรณานุกรม

- กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. **แนวทางการดำเนินงานโครงการบรรพชาอุปสมบท พระภิกษุ สามเณรและบวชศีลจาริณีภาคฤดูร้อน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๗.
- กรมการศาสนา. **สรุปผลการดำเนินงานโครงการบรรพชาอุปสมบทพระภิกษุสามเณรและบวชศีลจาริณีภาคฤดูร้อนเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในโอกาสฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๙**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๙.
- จินตนา ชาญชัยศิลป์. “การประเมินผลโครงการฝึกอบรมการสร้างกลุ่มคุณภาพ : ศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยรามคำแหง”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๕๐).
- ทัศนีย์ ปัทมสนธิ์. “การบริหารจัดการติดตามและสนับสนุนการวิจัย” **รายงานการวิจัย** สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์, ๒๕๕๐.
- ณัฐพร เล็กเลิศศิริวงศ์. “ประเมินผลโครงการฝึกอบรมเตรียมอาจารย์ใหญ่ประถมศึกษาของสถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.
- บุญศรี แสงประเสริฐ. “การประเมินโครงการส่งเสริมการศึกษาแพทย์สำหรับชาวนบพ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย”. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๓๑.
- วรารณ ฝ่องสุวรรณ, “การพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ร่วมกันด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้คอมพิวเตอร์สนับสนุนการเรียนรู้กัน เพื่อเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เป็นทีมของบุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ สถาบันอุดมศึกษา”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๓).
- บุญส่ง หาญพานิช การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการความรู้ในสถาบันอุดมศึกษาไทย. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- พรณี แผงกุล. ศักยภาพการปฏิบัติงานของบัณฑิตโครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจังหวัดสมุทรปราการ. **รายงานการวิจัย**. สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๕.